

Legenda o Antikristovi

Vladimír Solovjov

10. júna 2019 ✚ Kultúra ✚ Recenzie

Antikrist – postava, ktorou sa od počiatkov kresťanstva zaoberalo mnoho mysliteľov, býval často predstavovaný ako protiklad Krista: násilný, surový, všetko nenávidiaci typ človeka, ktorý silou a hrôzou nastolí tyranii akú svet ešte nevidel.

Ruský mysliteľ Vladimír Solovjov vo svojej Legende o Antikristovi na začiatku 20. storočia načrtol iný typ Antikrista. Je to človek **ľudomil, pacifista, miluje zvieratá – je to vegetarián, filantrop a intelektuál**. Opak pôvodných predstáv o Kristovej antitéze. Nehrozí ľudstvu vojnami – naopak, dokáže ľudstvo zjednotiť rečami o všeobecnom mieri. Dokáže nasýtiť celé ľudstvo, zmizne chudoba a hlad. Je to človek duchovný, koná zázraky. Nasledovateľ Krista? Nie, neodolá trónu moci, a na koncile, ktorý sám zvolá, sa vyhlási za Boha, povýši sa nad Krista. Vtedy sa zobudí dovtedy kooperujúca a oslabená Cirkev: „Dietky, antikrist!“ – skríkne mních účastný na zhromaždení.

V úryvkoch z tohto prorockého diela (vyšlo v roku 1900) môžeme pozorovať myslenie a smerovanie súčasných elít, ktoré sa v povojnovom období usídlili na vrchole pyramídy moci. (M.V.)

Zdroj: wikimedia.com

Legenda o antikristovi

Európa 21. storočia tvorí zväz viac či menej demokratických – štátov – Spojené štáty európske. Vonkajšie úspechy kultúry, ktoré spomalil mongolský vpád a oslobodzovací boj, znovu nabrali zrýchlené tempo. Ale predmety vnútorného poznávania – otázky života a smrti, konečného osudu sveta a človeka, skomplikované a zastierané množstvom nových výsledkov fyziologických a psychologických výskumov a objavov, zostávajú ako prv nevyriešené. Zjavný

je len jediný veľmi dôležitý výsledok: rozhodný pád teoretického materializmu.

V tom čase bol medzi nemnohými **spiritualistami** pozoruhodný človek – mnohí ho nazývali nadčlovekom – ktorému bolo detinstvo srdca rovnako vzdialené ako detinstvo rozumu. Uvažoval takto: "Kristus prišiel predom mnou, ja som druhý: ale veď to, čo je v časovom poradí neskôr, v podstate je skôr. Prichádzam ako posledný, na konci dejín, práve preto, lebo som dokonalý, konečný spasiteľ. Kristus je mojím predchodcom. Jeho poslaním bolo ohlásiť a pripraviť môj príchod." A takto rozmyšľajúc, bude veľký človek 21. storočia vzťahovať na seba všetko, čo je v evanjeliách povedané o druhom príchode, a tento príchod nebude vykladať ako návrat tohože Krista, lež ako **nahradenie predchádzajúceho Krista** definitívnym, t. j. ním samým.

Jeho samolúbe uprednostňovanie seba pred Kristom bude ospravedlňovať ešte takáto úvaha: "Kristus hlásal a vo svojom živote uplatňoval mravné dobro, bol naprávačom ľudstva, ja som však povolán byť dobrodincom tohto čiastočne napraveného, čiastočne nenapraviteľného ľudstva. **Dám všetkým ľuďom podľa ich potrieb. Kristus ako moralista rozdeľoval ľudí na dobrých a zlých, ja ich zjednotím statkami, ktoré rovnako potrebujú dobrí aj zlí.**"

A v tomto krásnom rozporení očakáva nejaký jasný Boží pokyn na dielo nového spasenia ľudstva, nejaké zjavné a ohromujúce svedectvo, že on je starší syn, milovaný prvorodenec Boží. Čaká a upevňuje v sebe vedomie svojich nadčlovečenských cností a schopností – veď je to, ako už bolo povedané, človek bezúhonnej mravnosti a neobyčajnej geniality.

"Syn môj milovaný, v tebe mám všetko svoje zalúbenie. Prečo si sa ma nedomáhal? Prečo si mal v úcte toho **odporného**, a jeho otca? Ja som tvoj boh a otec. **A ten bedár, ukrižovaný, je mne i tebe cudzí.** Nemám iného syna okrem teba. Ty si jediný, jednorodený, rovný mne. Milujem ťa a nič od teba nežiadam. Si krásny, veľký, mocný. Pracuj na svojom diele v mene svojom, nie mojom. Neprechovávam k tebe závišť. Milujem ťa. Nič od teba nepotrebujem. Ten, koho si pokladal za boha, požadoval od svojho syna poslušnosť, a to poslušnosť bezhraničnú – až po smrť na kríži, a on mu na kríži nepomohol. Nič od teba nežiadam a pomôžem ti. Kvôli tebe samému, tvojej vlastnej dôstojnosti a prevahe, i z mojej čistej nezištnej lásky k tebe – pomôžem ti. Prijmi môjho ducha. Ako ťa kedysi môj duch splodil v kráse, teraz ťa splodí v sile." A pri tých slovách sa pery neznámeho nadčloveka mimovoľne pootvorili, prenikavé oči sa priblížili tesne k jeho tvári a on pocítil, ako doň vzniká ostrý ľadový prúd a naplňa celú jeho bytosť.

Pravda, niektorí nábožní ľudia, hoci túto knihu budú vrele chváliť, začnú si klásť otázku, prečo sa v nej **ani raz nespomenie Kristus**, ale iní kresťania im namietnu: "Chvála Bohu! V minulých storočiach sa všetko sväté ošúchalo vďaka úsiliu všakových neuznaných horlivcov, a teraz musí byť hlboký náboženský spisovateľ veľmi opatrný. A keď je raz obsah knihy preniknutý opravdivým kresťanským duchom **činorodej lásky a všeobsiahlej blahosklonnosti, čo ešte chcete?**" A s tým budú všetci súhlasiť.

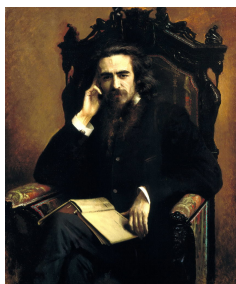

Foto: V. Solovjov, zdroj: wikimedia.org

Otvorenie snemu bolo impozantné. Keď vstúpil cisár s veľkým mágom a so sprievodom, a orchester zahral "pochod jednotného ľudstva", ríšsku medzinárodnú hymnu, všetci účastníci snemu povstali a mávajúc klobúkmi, trikrát hlasito zvolali: Vivat! Hurá! Hoch! – Cisár zastal pri tróne, s majestátnou blahosklonnosťou vystrel ruku a zvučným, lahodným hlasom povedal: "Kresťania všetkých vyznaní! Moji milovaní poddaní a bratia! Od začiatku svojej vlády, ktorú Najvyšší požehnal takými obdivuhodnými a slávnymi činmi, nemal som ani raz dôvod k nespokojnosti s vami; vždy ste plnili svoju povinnosť podľa viery a svedomia. To mi však nestačí. Moja úprimná láska k vám, bratia milovaní, lačnie po vzájomnosti. Chcem, aby ste ma – nie z povinnosti, lež z úprimnej lásky – uznali za svojho pravého vodcu v každom podujatí v prospech ľudstva. A tu by som vám chcel okrem toho, čo robím pre všetkých, preukázať osobitné milosti. Kresťania, čím by som vás mohol obšťastniť? Čo by som vám mohol poskytnúť nie ako svojim poddaným, lež ako súvercom, svojim bratom? Kresťania! Povedzte mi, čo je vám v kresťanstve najdrahšie, aby som mohol zamerať svoje úsilie tým smerom? (...) Po niekoľkých minútach sa cisár obrátil k snemu tým istým láskavým tónom, v ktorom však zaznievala štipka irónie: "Milí kresťania," povedal. "Chápem, ako je vám ťažké dať jedinú priamu odpoveď. Chcem vám pomôcť aj v tom. Na nešťastie ste sa od nepamäti rozpadávali na rôzne vyznania a strany, preto snád' ani nemáte jediný spoločný bod, ku ktorému by ste speli. Ak však nemôžete medzi sebou dosiahnuť zhodu, dúfam, že sa mi podarí zrovnať všetky vaše strany tým, že im všetkým preukážem rovnakú lásku a rovnakú ochotu uspokojiť pravé úsilie každej. Milí kresťania! Viem, že mnohým, a nie posledným z vás je v kresťanstve nadovšetko drahá tá duchovná autorita, ktorú kresťanstvo dáva svojim zákonným predstaviteľom, pravda, nie pre ich vlastné výhody, lež pre všeobecné dobro, lebo na tejto autorite sa zakladá správny duchovný poriadok a mravná disciplína, potrebná všetkým. Milí bratia katolíci! Ó, ako chápem váš názor, a ako rád by som oprel svoju ríšu o autoritu vašej duchovnej hlavy! Aby ste si nemysleli, že sú to zaliečavé a prázdne slová, slávnostne vyhlasujem: Z našej samovládnej vôle sa zvrchovaný biskup všetkých katolíkov, rímsky pápež, od tejto chvíle znovu uvádza na svoj stolec v Ríme so všetkými niekdajšími právami a výsadami tohto úradu a stolca, ktoré mu udelili naši predchodcovia, počnúc Konštantínom Veľkým. – A od vás, bratia katolíci, požadujem za to len toľko, aby ste ma vnútorne uznali za svojho jediného ochrancu a priaznivca. Kto z prítomných ma podľa svedomia a cítenia za takého uznáva, nech príde sem ku mne." A ukázal na prázdne miesta na estráde.

A s oduševnenými výkrikmi: Gratias agimus! Domine! Salvum fac magnum imperatorem – takmer všetky kniežatá katolíckej cirkvi, kardináli a biskupi, veľká časť veriacich laikov a vyše polovica mníchov vystúpili na estrádu a s hlbokými poklonami smerom k cisárovi zaujali svoje kreslá. Dolu však, uprostred chrámu, sedel na svojom mieste vzpriamený a nehybný ako mramorová socha, **pápež Peter II**. Všetci, čo ho predtým obklopovali, boli na estráde. Ale preriedený zástup mníchov, ktorý zostal dole, postúpil k nemu, v úzkom kruhu sa zomkol

vôkol neho a bolo odtiaľ počuť zadržovaný šepot: **Non praevalébunt, non pravalebunt portae inferni.**

Cisár s počudovaním pozrel na nehybného pápeža a znovu zvýšil hlas: "Milí bratia! Viem, že sú medzi vami takí, ktorým je v kresťanstve najdrahšia posvätná tradícia, staré symboly, staré piesne a modlitby, ikony a liturgické úkony. A veru, čo môže byť nábožnej duši drahšie? Vedzte, milovaní, že som dnes podpísal zakladaciu listinu a vyčlenil som hojné prostriedky na celosvetové múzeum kresťanskej archeológie v našom slávnom meste Konštantínopole, kde by sa zhromažďovali, študovali a uchovávali všakovaké pamiatky cirkevného staroveku, najmä východného, a vás prosím, aby ste si zajtra zvolili spomedzi vás komisiu, ktorá by spolu so mnou prerokovala ďalší postup s cieľom priblížiť modernú dobu, jej mravy a obyčaje k podaniu a ustanoveniam svätej pravoslávnej cirkvi! Bratia pravoslávni! Komu je tento môj zámer po vôli, kto ma z úprimného cítenia môže nazvať svojim pravým vodcom a vládcom, nech vystúpi sem." A väčšina hierarchov východu a severu, polovica niekdajších starovercov a vyše polovice pravoslávnych kňazov, mníchov a laikov s radostnými výkrikmi vystúpili na estrádu, pyšne zazerajúc na tam uvelebených katolíkov. – **Ale mních Ján sa nepohol a hlasito vzdychal.** Značná väčšina snemu vrátane takmer celej hierarchie Východu a Západu bola na estráde. Dole zostali len tri skupiny ľudí, ktoré sa navzájom zblížili a tlačili okolo mnícha Jána, pápeža Petra a profesora Pauliho.

Cisár ich oslovil rovnakým tónom: "Čo ešte môžem pre vás urobiť? Ste vy ale zvláštni ľudia! Čo ešte odo mňa chcete? Neviem. Veď mi povedzte vy sami, kresťania, opustení väčšinou svojich bratov a vodcov, odsúdení vlasteneckým cítením: čo je vám na kresťanstve najdrahšie?" Vtom sa vztýčil ako biela svieca mních Ján a miernym hlasom povedal: "Veľký vladár! Najdrahší v kresťanstve je nám sám Kristus – on sám, a od neho je všetko, lebo vieme, že v ňom prebýva všetka plnosť Božstva telesne. Ale aj od teba, pane, sme ochotní prijať všakovaké dobro, ak v tvojej štedrej ruke spoznáme svätú ruku Kristovu. A na tvoju otázku, čo pre nás môžeš urobiť, tu je naša priama odpoveď: **Vyznaj tu, teraz pred nami Ježiša Krista, Syna Božieho, ktorý prišiel v tele, vstal z mŕtvych a opäť príde – vyznaj ho, a prijmem ťa s láskou ako pravého predchodcu jeho druhého slávneho príchodu.**" Odmlčal sa a uprel pohľad na cisárovu tvár. S tým sa dialo čosi nedobré. V jeho vnútri sa rozpútala taká istá búrka, akú prežíval onej osudnej noci. Nadobro stratil vnútornú rovnováhu a všetky jeho myšlienky sa sústreďovali na to, aby sa navonok ďalej ovládal a neprezradil sa predčasne. Vyvinul nadľudské úsilie, aby sa s divým rykom nevrhol na hovoriaceho a nezahryzol sa doňho. Vtom začul známy hlas: "Mlč a ničoho sa neboj!" Mlčal. Len jeho mŕtvoľná a potemnená tvár sa skrivila a z očí mu sršali iskry. Medzitým, už za reči mnícha Jána, veľký mág, ktorý sedel celý zahalený do svojho širokého trojfarebného plášťa, zakrývajúceho kardinálsky purpur, akoby bol pod plášťom čímisi manipuloval. Cez otvorené okná chrámu bolo vidieť približujúce sa čierne mračno a po chvíli sa v chráme zotmelo. Mních Ján neodvracal svoj užasnutý a zdesený pohľad od tváre mlčiaceho cisára a zrazu cúvol, obrátil sa a priduseným hlasom zvolal: "**Dietky, veď je to Antikrist!**" V tej chvíli vzbĺkol s ohlušujúcim úderom hromu guľovitý blesk a zasiahol mnícha. Všetko na okamih zmeravelo, a keď sa omráčení kresťania spamätali, mních Ján ležal mŕtvy.

Bledý, ale pokojný cisár oslovil zhromaždenie: "Videli ste boží súd. Nechcel som smrť nikoho, ale môj otec nebeský pomstil svojho milovaného syna. Je rozhodnuté. Kto by sa chcel prieť s Najvyšším? Tajomníci! Zapíšte, že cirkevný snem všetkých kresťanov, po tom, ako oheň z nebies skolil šialeného odporcu božského majestátu, jednomyselne uznal panujúceho cisára

Ríma a celého vesmíru za svojho zvrchovaného vodcu a vládcu." Vtom sa chrámom rozľahlo hlasité a zreteľné slovo: "Contradicitur." Pápež Peter II. vstal, červený v tvári a trasúc sa hnevom, zdvihol svoju berlu smerom k cisárovi. **"Naším jediným vládcom je Ježiš Kristus, Syn Boha živého. A kto si ty, už si počul. Preč od nás, Kain, bratovrah! Preč, nádoba diabla! Ja, sluha sluhov božích, z Kristovej moci ťa, odporného psa, naveky vyvrhujem z ohrady božej a odovzdávam ťa tvojmu otcovi Satanovi! Buď prekliaty, buď prekliaty, buď prekliaty!"**

Kým hovoril, veľký mág urobil pod svojím plášťom nepokojné pohyby, nato mocnejšie než posledná kľatba zaburácal hrom a posledný pápež klesol bezduchý na zem. "Tak rukou môjho otca zahynú všetci moji nepriatelia," riekol cisár. "Pereant, pereant!" zvolali trasúce sa cirkevné kniežatá. Obrátil sa a opierajúc sa o rameno veľkého mága, nasledovaný celým svojím húfom, pomaly odišiel dverami za estrádou von. V chráme zostali dvaja mŕtvi a tesný kruh od strachu polomŕtvych kresťanov. Jediný, kto nestratil rozvahu, bol profesor Pauli. Všeobecná hrôza akoby v ňom prebudila všetky sily ducha. Aj navonok sa zmenil. Nadobudol majestátny a oduševnený výzor. Rozhodnými krokmi vystúpil na estrádu, usadil sa na jedno z opustených miest štátnych sekretárov, vzal hárok papiera a začal naň niečo písať. Keď dopísal, vstal a začal nahlas čítať: "V mene jediného Spasiteľa nášho Ježiša Krista. Snem cirkvi Božích, ktorý sa zišiel v Jeruzaleme, po tom, ako preblahoslavený náš brat Ján, predstaviteľ východného kresťanstva, usvedčil veľkého podvodníka a nepriateľa Božieho, že je pravým Antikristom predpovedaným v slove Božom, a po tom, ako ho preblahoslavený otec náš Peter, predstaviteľ západného kresťanstva podľa zákona a pravdy okamžite naveky vyobcoval z cirkvi Božej, teraz sa pred telami týchto dvoch svedkov Kristových, zabitých pre pravdu, uznáva: **Prerušiť všetky styky s vyvrhnutým a jeho mrzkým zhromaždením, odobrať sa na púšť a očakávať nevyhnutný príchod nášho pravého vládcu Ježiša Krista.**" Zástupu sa zmocnilo nadšenie a ozvalo sa hlasité volanie: "Adveniat! Adveniat cito! Komm, Herr Jesu, komm! Príd', Pane Ježišu!"

ODPORÚČAME KNIHU: V. Solovjov – Legenda o antikristu

<https://www.databazeknih.cz/knihy/legenda-o-antikristu-23596>

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/legenda-o-antikristovi/>